

KS. KOCZWARA PIOTR (1868-1938)

Urodził się 22 lutego 1868 roku w Ostrowie Wielkopolskim w rodzinie Leona i Pauliny z Rychlewiczów. Ród Koczwarów wywodził się z Węgier. Bardzo znanym przedstawicielem rodziny był Kazimierz Renaty Koczwar (zapewne stryj Piotra), autor wydanego w języku polskim *Poradnika prawniczego* (Kępno 1865), prawdopodobnie pierwszego takiego wydawnictwa w języku polskim. W gimnazjum ostrowskim 22 września 1892 roku Piotr Koczwar uzyskał maturę. W czasach gimnazjalnych kierował tajnym kółkiem Towarzystwa Tomasza Zana. Po studiach teologicznych w Poznaniu i Gnieźnie 28 czerwca 1896 roku przyjął święcenia kapłańskie i tegoż roku poszedł na wikariat do Krotoszyna. Tam występował energicznie przeciwko zmuszaniu dzieci do uczenia się religii w języku niemieckim, przez co popadł w konflikt z administracją pruską. W 1898 roku współorganizował wraz z ks. Janem Broniszem wielkie obchody 100-lecia urodzin Adama Mickiewicza, w których uczestniczyło około 1000 osób. Z początkiem 1899 roku został przeniesiony na wikariat do Trzemeszna, a pod koniec tego roku – do Strzelna. W 1900 roku otrzymał administrację parafii w Parlinie, a w tym samym roku przeniesiono go na taką samą parafię w Gniewkowie i po krótkim czasie w Szadłowicach.

Jeszcze w 1901 roku uzyskał prezentę na probostwo w Skoraszewicach, gdzie pozostał do końca życia. Jak podają statystyki miał mniej niż 500 dusz. Parafia uchodziła za biedną. Ksiądz Koczwar wziął się z dużą energią do pracy organicznej. Jego działalność wychodziła daleko poza obszar parafii. Angażował się w kampanie wyborcze do sejmu pruskiego, nakłaniał Polaków do głosowania na polskich kandydatów. Prostym ludziom wpajał kult gospodarki. W tym celu założył w Pępowie Bank Ludowy i aż do uzyskania niepodległości pozostawał jego dyrektorem, później członkiem zarządu. W 1905 roku przyczynił się do założenia w Skoraszewicach Kółka Rolniczego. W 1907 roku był inspiratorem strajku dzieci szkolnych w swojej parafii. Pełnił funkcję prezesa regionalnego Towarzystwa Czytelni Ludowych obejmującego południową część powiatu gostyńskiego. Założył sieć bibliotek, do których sam dowoził książki i regały. W niedzielę, 24 listopada 1918 roku przemawiał w Krobi na wiecu wyborczym do Sejmu Dzielnicowego i Powiatowej Rady Ludowej. Na tamtejszym rynku zebrało się około 3000 osób. 8 grudnia 1918 roku został członkiem Powiatowej Rady Ludowej w Gostyniu. W kazaniach i przemowach oraz składając wizyty w domach zachęcał młodzież do wzięcia udziału w powstaniu wielkopolskim.

Gromadził środki na renowację i przebudowę kościoła parafialnego, którą zakończył, częściowo za własne pieniądze, kilkanaście miesięcy przed śmiercią. W 1933 roku powołał Parafialną Akcję Katolicką w Skoraszewicach. Był członkiem Związku Towarzystw Dobroczynności „Caritas”.

Należał też do Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Zmarł 4 kwietnia 1938 roku, spoczywa na cmentarzu w Skoraszewicach. Nagrobek się nie zachował.

Księża społecznicy w Wielkopolsce 1894-1919. Słownik biograficzny, tom 2 (I-O), Gniezno 2007; S. Jankowiak. P. Bauer, Ziemia gostyńska w Powstaniu Wielkopolskim 1918-1919, Gostyń 1989; Zapiski Marcina Turbańskiego, w latach 1927-1990 kościelnego w parafii pod wezwaniem św. Katarzyny w Skoraszewicach, oprac. B. Janik, Gębice-Pępowo 2015.